

Próg do europarlamentu za wysoki dla małych partii

Dr Arkadiusz Radwan
prezes Instytutu
Allerhanda
i of counsel
w KKG Kubas Kos
Gaertner

Eurowybory odbędą się 25 maja 2014 r. Dla wielu partii będą one testem przed wyborami krajowymi, ale także sposobnością dotarcia do szerokiego grona wyborców. O ile przez duże partie – co niestety często potwierdza krajowa praktyka – Parlament Europejski bywa traktowany jako swego rodzaju polityczna zsyłka bądź bezpieczna synekura, o tyle dla mniejszych partii mandat w Strasburgu może stanowić szansę na przedłużenie ich politycznego bytu. Może, a raczej mógłby, gdyby nie to, że polski kodeks wyborczy (k.w.) przewiduje dla wyborów europejskich próg wyborczy (tzw. klauzulę zaporową) na poziomie 5 proc. (art. 335 k.w.). A to oznacza, że dla mniejszych stronnictw politycznych szansa uzyskania euromandatów w praktyce często pozostaje iluzoryczna. Tym partiom i ich wyborcom z pomocą może jednak przyjść konstytucja.

Kontrowersyjne progi

Skąd w ogóle wzięły się progi w ordynacjach wyborczych? Przecież Konstytucja RP statuuje zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2) i zasadę pluralizmu politycznego (art. 11). Dodatkowo według art. 96 ust. 2 Konstytucji RP wybory do Sejmu są równe i proporcjonalne. Wspomniane zasady nie są jednak zasadami absolutnymi. Względny ustrojowy, w szczególności prakseologia funkcjonowania ciała reprezentatywnych oraz stabilność polityczna legislatury i powoływanej przez parlament egzekutywy, są doniosłymi argumentami na rzecz ważenia z jednej strony postulatów demokratycznej proporcjonalności i równości wyborów, z drugiej zaś polityczno-ustrojowej efektywności i stabilności konstytucyjnych organów państwa. Innymi słowy brak progów oznaczałby rozdrobniony parlament – ze wszystkimi tego ujemnymi konsekwencjami. Jednocześnie trzeba pamiętać, że ubocznym skutkiem wprowadzenia klauzul zaporowych są głosy zmarnowane, czyli takie, które wyborcy oddali na kandydatów z list, które

nie przekroczyły klauzuli zaporowej. Te głosy nie uczestniczą w demokratycznym wyłanianiu władz.

Klauzule zaporowe sprzyjają dużym partiom o ustabilizowanym elektoracie. Jednocześnie tworzą barierę wejścia dla świeżych projektów politycznych. Bariera ta stanowi deficyt demokratyczny, który jednak jest akceptowany przez wzgląd na wspomniane wyżej wartości, takie jak stabilność polityczna i jej pochodne. Nie zmienia to oceny, że klauzula zaporowa podważa z jednej strony zasadę jednakowej siły głosu każdego wyborcy (kolizja z zasadą równości wyborów), z drugiej zaś postulat pluralistycznego odzwierciedlenia przez parlament preferencji wyborczych obywateli (kolizja z zasadą proporcjonalności).

Specyfika wyborów europejskich

Zważenie wymienionych wyżej kolidujących wartości powinno dać inny rezultat, jeśli dokonamy go dla wyborów do PE. Wynika to z kilku czynników.

Po pierwsze, kompetencje europarlamentu są – ciągle jeszcze – znacznie węższe niż kompetencje izb krajowych. Istotną różnicą jest ta, że brak jest porównywalnego z krajowym przełożenia stabilnego układu sił w PE na funkcjonowanie europejskiej egzekutywy. Po drugie, w Strasburgu, nawet przy obecności istniejących ordynacjach wyborczych, zasiadają posłowie reprezentujący ponad 160 partii, zrzeszonych w 7 frakcjach. Zwiększona liczba partii, która byłaby ewentualnym wynikiem zniesienia progu wyborczego, nie wprowadzałaby zatem żadnej różnicy jakościowej. Po trzecie w końcu, w związku z tym, że

Klauzula zaporowa 5 proc. w wyborach do Parlamentu Europejskiego może być sprzeczna z Konstytucją RP

liczba miejsc do obsadzenia w PE przez poszczególne kraje członkowskie nie jest w pełni proporcjonalna do liczby ludności, posłowie z dużych państw członkowskich muszą być wybrani większą liczbą głosów niż posłowie z mniejszych krajów. Oznacza to, że siła głosu Niemca, Francuza czy Polaka jest mniejsza niż siła głosu Estończyka, Luksemburczyka czy Cypryjczyka. Jest to przejaw częściowego poświęcenia zasady równości w Europie na rzecz uwzględnienia wielonarodowej struktury Unii – w imię politycznego kompromisu. Oznacza to, że zwłaszcza w krajach dużych, takich jak Polska, utrzymywanie systemu, który sprzyja głosom zmarnowanym, przyczynia się do dalszego pogłębiania odstępstwa od zasady równości.

W konsekwencji skwitować wypada, że w odniesieniu do eurowyborów dezaktualizuje się większość argumentów, które na gruncie krajowym uzasadniają odstępstwa od wyborów równych i proporcjonalnych. W konsekwencji inaczej wypaść musi również kolidujących wartości konstytucyjnych. Warto zatem poddać obecny reżim kontroli konstytucyjnej z uwzględnieniem zwłaszcza wymienionych wyżej zasad demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) i pluralizmu politycznego (art. 11 Konstytucji RP). Dla kontroli tej istotne będzie również przeprowadzenie testu proporcjonalności – art. 31 ust. 3 Konstytucji RP dopuszcza ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw tylko o tyle, o ile są one konieczne w demokratycznym państwie dla ważnych, wymienionych w tym przepisie powodów. W ich świetle adekwatność i konieczność klauzuli zaporowej w odniesieniu do wyborów europejskich jest trudna do obronienia.

Spojrzenie porównawcze

Dla szerszego obrazu warto spojrzeć na zasady obowiązujące w Europie: spośród 28 państw członkowskich UE niemal połowa – bo aż 12 – nie przewiduje żadnego progu w wyborach do PE, dwa państwa przewidują próg 3 proc., cztery kraje mają próg 4 proc., osiem państw

utrzymuje próg 5 proc. Powyższe dane odnoszą się do wartości w skali całego kraju – tylko jeden kraj stosuje próg 5 proc. odnoszony do poparcia listy w poszczególnych okręgach wyborczych. Jedno z państw członkowskich stosuje jeszcze inny system – metodę Hare'a.

Jednocześnie jednak trzeba też wskazać na wytyczne europejskie wynikające z decyzji Rady z 25 czerwca i 23 września 2002 r. zmieniającej Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do PE w powszechnych wyborach bezpośrednich, dołączony do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom (2002/772/WE, Euratom). Zgodnie z art. 2A wspomnianego aktu państwa członkowskie mogą ustanowić próg minimalny w rozdziale mandatów, z tym że na poziomie krajowym próg ten nie może przekroczyć 5 proc. oddanych głosów. Jak widać, próg 5 proc. ma pewne uzasadnienie w wytycznych wspólnotowych. Wytyczne te nie przesądzają jednak o legalności poszczególnych rozwiązań krajowych – te muszą zostać zbadane na gruncie krajowych porządków konstytucyjnych.

Oczy zwrócone na Karlsruhe

Pouczające jest spojrzenie na losy klauzuli zaporowej u naszych zachodnich sąsiadów. W Niemczech obowiązywała klauzula zaporowa na poziomie 5 proc., jednakże Federalny Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 9 listopada 2011 r. uznał ją za niekonstytucyjną. W reakcji na ten wyrok ustawodawca wprowadził nowy próg – 3 proc. Jednak i ten próg nie ostał się w toku kontroli konstytucyjnej – najnowsze orzeczenie niemieckiego FTK z 26 lutego 2014 r. stwierdza sprzeczność klauzuli 3 proc. z konstytucyjną zasadą proporcjonalności i równości wyborów, a także zasadą równych szans partii politycznych. Najbliższe wybory do Europarlamentu odbędą się zatem w Niemczech bez żadnych progów. Warto zwrócić oczy na Karlsruhe – z wielu powodów rozumowanie niemieckiego trybunału konstytucyjnego będzie interesujące również z punktu widzenia polskiego porządku konstytucyjnego.

AUTOPROMOCJA

Zamów

Emerytury po zmianach 2014

możesz zamówić w Biurze Obsługi Klienta

22 761 31 27

bok@infor.pl

DGP

Syndyk Masy Upadłości Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, ul. Chrobrego 2, 58-300 Wałbrzych zaprasza do składania ofert na zakup wierzytelności przysługujących upadłemu od dłużników w łącznej kwocie należności głównych 772 654,95 zł stwierdzonych tytułami wykonawczymi. Oferty na zakup wierzytelności z określeniem oferowanej ceny i terminu płatności składają należy w terminie do 14.03.2014. na adres biura syndyka, ul. Ludowa 1D pok. Nr 14, 58-304 Wałbrzych. Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu 694559393 (Kancelaria Adwokacka).

KOMUNIKAT

AGENCJA ROZWOJU PRZEMYSŁU SPÓŁKA AKCYJNA w Warszawie

00-400 Warszawa, ul. Nowy Świat 6/12,
jako zarządzający

Specjalną Strefą Ekonomiczną EURO-PARK MIELEC

ZAPRASZA DO ROKOWAŃ NR 139

mających na celu ustalenie przedsiębiorcy, który uzyska zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK MIELEC.

Zaproszenie skierowane jest do przedsiębiorców, którzy posiadają udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością położoną na terenie SSE EURO-PARK MIELEC Podstrefa Dębica i zamierzają prowadzić działalność gospodarczą na podstawie zezwolenia.

Szczegółowe informacje o zasadach i warunkach rokowań zawiera „Specyfikacja istotnych warunków rokowań” dostępna w siedzibie Oddziału ARP S.A. w Mielcu, ul. Partyzantów 25, pok. nr 119, 39-300 Mielec, tel.: (17) 788 7236, fax: (17) 788 7769, e-mail: europark@europark.com.pl.

Warunkiem udziału w rokowaniach jest:

- wykupienie „Specyfikacji istotnych warunków rokowań”. Cena specyfikacji wynosi 8 000 PLN + VAT, płatna na konto PEKAO S.A. O/Mielec Nr 70 1240 4764 1111 0000 4866 8668,
- potwierdzenie posiadania prawa do dysponowania nieruchomością.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach w siedzibie Oddziału ARP S.A. w Mielcu, pok. nr 32.

Ostateczny termin składania ofert upływa 24 marca 2014 r. o godz. 9:00.

Komisijne otwarcie ofert nastąpi w dniu 24 marca 2014 r. o godz. 10:00 w siedzibie Oddziału ARP S.A. w Mielcu.

ARP S.A. w Warszawie jako zarządzający SSE EURO-PARK MIELEC zastrzega sobie prawo do odstąpienia od rokowań w przypadku, gdy wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego KRS 0000037957	NIP 526-030-02-04	Kapitał zakładowy 5.040.619.000,00 zł Kapitał wpłacony 5.040.619.000,00 zł
---	-------------------	---

Powyższe ogłoszenie publikowane jest na stronie internetowej www.europark.com.pl w języku polskim i angielskim oraz na stronie www.arp.com.pl

KOMUNIKATY

OGŁOSZENIE SĄDOWE

W Sądzie Rejonowym w Zabrze pod sygn. akt VIII Ns 442/12 toczy się sprawa z wniosku Bogdana Wrzokiewicza, Danuty Wrzokiewicz, Agaty Herbut, o stwierdzenie nabycia spadku po Janinie Gostkowskiej, córce Tomasza i Teresy, urodzonej dnia 7 sierpnia 1942 roku w Roche La Moliere, zmarłej dnia 18 marca 2011 roku w Zabrze, ostatnio stale zamieszkałej w Zabrze.

Wzywa się, aby spadkobiercy w ciągu sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili się i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

OGŁOSZENIE SĄDOWE

W Sądzie Rejonowym w Zabrze pod sygn. akt VIII Ns 275/13 toczy się sprawa z wniosku Spółdzielca Kasa Oszczędnościowo-Kredytowej im. Mikołaja Kopernika w Ornontowicach o z udziałem Gmina Zabrze o stwierdzenie nabycia spadku po Zygfrydzie Matuszek synu Ryszarda i Marii z domu Kurpiela urodzonym 23 marca 1942 roku w Zabrze a zmarłemu dnia 15 listopada 2006 r. w Zabrze, ostatnio zamieszkałym w Zabrze.

Wzywa się, aby spadkobiercy w ciągu sześciu miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

OGŁOSZENIE SĄDOWE

W Sądzie Rejonowym w Zabrze pod sygn. akt I Ns 487/11 toczy się sprawa z wniosku Spółdzielca Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. Mikołaja Kopernika w Ornontowicach, przy udziale Marianny Konopki, Łukasza Konopki, Tomasza Konopki, Weroniki Konopki, Martyny Konopki, Marcina Knoskiego, Kazimierza Bąka i Stanisława Bąka o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym Antonim Wąsalski, synu Czesława i Mieczysławy, urodzonym dnia 15 lipca 1950 roku w Stegnie, zmarłym dnia 23 października 2009 roku w Zabrze, ostatnio stale zamieszkałym w Zabrze.

Wzywa się, aby spadkobiercy w ciągu sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili się i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.